

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Актуальні проблеми адміністративного судочинства»

Ступінь вищої освіти	магістр
Освітньо-професійна програма	«Право»
Факультет	юридичний
Кафедра	кримінально-правових та адміністративно-правових дисциплін
Семестр	1
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська

Викладач	К.ю.н. доц. кафедри Щербakov В.В.
Контактна інформація	shcherbakov@megu.edu.ua

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	<p>Програма навчальної дисципліни «Актуальні проблеми адміністративного права та судочинства» спрямована на формування у студентів правничого профілю компетентностей щодо основних тенденції розвитку адміністративного права і процесу України, наявні у цій сфері проблеми та перспективні шляхи їх розв'язання. Вивчення вказаної дисципліни забезпечує формування інтегральної компетентності майбутнього правника щодо здатності розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.</p>
Мета та цілі	<p>Вивчення чинного адміністративно-процесуального законодавства України через призму дискусійних проблем реалізації норм адміністративного права й судового адміністративного процесу</p> <p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є актуальні проблеми адміністративного права і процесу, що мають важливий характер для нашого суспільства і вирішуються через призму адміністративно-правової науки.</p>

Результати навчання	Формування теоретичних знань та практичних навичок щодо правового регулювання суспільних відносин, які складаються в процесі організації і діяльності адміністративних судів, здійснення адміністративного судочинства в Україні.
Soft skills: соціально-психологічні аспекти професійної компетентності, що відповідають заявленим цілям програми	Soft skills (соціально-психологічні аспекти професійної компетентності): здатність аналізувати та оцінювати, інтерпретувати; здатність логічно мислити, креативно діяти; планувати та управляти часом, презентувати себе і свою позицію: діяти відповідально.
Пререквізити	Базові знання: «Актуальні проблеми цивільного права і процесу», «Актуальні проблеми кримінального права і процесу».

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
Тема 1. Актуальні проблеми становлення адміністративної юстиції в Україні.	<p>Поняття адміністративної юстиції. Завдання адміністративної юстиції. Історичні передумови виникнення адміністративної юстиції. Світові моделі організації адміністративної юстиції. Особливості адміністративної юстиції. Форми адміністративної юстиції.</p> <p>Адміністративне судочинство як процесуальна форма адміністративної юстиції. Предмет, метод адміністративного судочинства. Джерела права (матеріального та процесуального), які застосовує адміністративний суд. Принципи адміністративного судочинства. Завдання адміністративного судочинства.</p> <p>Зв'язок адміністративного судочинства з іншими галузями права.</p> <p>Структура адміністративного процесу. Структура системи адміністративних судів України.</p>	Анотація матеріалу, практичні завдання
Тема 2. Актуальні проблеми розмежування адміністративної юрисдикції.	<p>Поняття предмету адміністративної юрисдикції та її межі. Проблеми визначення специфіки публічно-правового спору. Проблеми розмежування приватно-правових та публічно-правових спорів. Проблеми визначення осіб, які відносяться до «суб'єктів владних повноважень».</p> <p>Правила предметної, інстанційної та територіальної юрисдикції.</p> <p>Розмежування компетенції адміністративних і господарських судів у спорах за участю суб'єкта владних повноважень.</p>	Практичні завдання
Тема 3. Актуальні питання організації провадження в адміністративному суді першої інстанції.	<p>Право на звернення з адміністративним позовом як реалізація права на судовий захист.</p> <p>Практичні аспекти відкриття провадження. Завдання підготовчого провадження. Врегулювання спору за участі судді. Відмова відповідача від позову. Примирення.</p> <p>Розгляд справи по суті. Фіксування судового процесу. Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система. Зупинення і закриття провадження у справі. Залишення позову без розгляду. Особливості розгляду типових та зразкових справ.</p> <p>Види судових рішень. Вимоги, яким має відповідати</p>	Практичні завдання

	судове рішення. Порядок ухвалення судових рішень, їх форма. Додаткове судове рішення. Набрання судовим рішенням законної сили.	
Тема 4. Актуальні проблеми перегляду судових рішень (апеляційне та касаційне провадження).	<p>Правове та процесуальне значення апеляційної скарги. Залишення апеляційної скарги без руху, повернення апеляційної скарги судом апеляційної інстанції.</p> <p>Правове та процесуальне значення касаційної скарги. Залишення касаційної скарги без руху, повернення касаційної скарги.</p> <p>Касаційний розгляд. Особливості провадження за нововиявленими та виключними обставинами, аналіз проблемних питань, які виникають на практиці.</p>	Практичні завдання,
Тема 5. Актуальні проблеми виконання судових рішень в адмінсправах.	<p>Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень в адміністративних справах. Обов'язковість судових рішень. Судові рішення, які виконуються негайно. Порядок виконання судових рішень в адміністративних справах.</p> <p>Відстрочення і розстрочення виконання, зміна чи встановлення способу і порядку виконання судового рішення.</p> <p>Визнання протиправними рішень, дій чи бездіяльності, вчинених суб'єктом владних повноважень – відповідачем на виконання рішення суду. Відновлення втраченого судового провадження.</p>	Практичні завдання. підготовка презентацій.
Тема 6. Актуальні проблеми забезпечення доказів та позовів в адміністративному судочинстві.	<p>Поняття адміністративного процесуального доказування. Поняття доказів, предмет доказування, обов'язок доказування. Підстави звільнення від доказування. Подання та витребування доказів. Огляд доказів. Судові доручення щодо збирання доказів.</p> <p>Джерела доказів. Пояснення сторін, третіх осіб та їх представників про відомі їм обставини. Визнання вимоги. Показання свідків. Письмові докази, документи. Речові докази, предмети матеріального світу. Електронні докази. Висновок експерта. Висновок експерта у галузі права. Законність одержання доказів.</p> <p>Забезпечення доказів. Дослідження доказів. Класифікація доказів. Прямі та непрямі докази. Обвинувальні докази, виправдувальні докази, первісні та похідні докази.</p>	Практичні завдання. підготовка презентацій
Тема 7. Актуальні проблеми розгляду адміністративних справа щодо оскарження нормативно-правових актів.	<p>Особливості провадження у справах щодо оскарження нормативно-правових актів органів виконавчої влади, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування та інших суб'єктів владних повноважень.</p> <p>Особливості провадження у справах щодо оскарження правових актів індивідуальної дії. Визначення підсудності щодо розгляду скарг на правові акти індивідуальної дії. Коло осіб, що мають право на оскарження правових актів індивідуальної дії. Зустрічний позов при розгляді справ по скаргах на правові акти індивідуальної дії.</p>	Практичні завдання. підготовка презентацій
Тема 8. Актуальні проблеми й особливості розгляду адміністративних справа пов'язаних з виборами та референдумами.	<p>Особливості провадження у справах щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності виборчих комісій, комісій з референдуму, членів цих комісій. Особливості провадження у справах щодо уточнення списку виборців.</p> <p>Особливості провадження у справах щодо оскарження дій або бездіяльності кандидатів, їхніх довірених осіб, партії (блоку), місцевої організації партії, їхніх посадових осіб та уповноважених осіб, ініціативних груп референдуму, інших суб'єктів ініціювання референдуму, офіційних спостерігачів від суб'єктів виборчого процесу. Особливості провадження у справах, пов'язаних із виборами Президента України.</p> <p>Особливості судових рішень за наслідками розгляду справ, пов'язаних з виборчим процесом чи референдумом, та їх оскарження.</p>	Практичні завдання. підготовка презентацій

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Обов'язкова:

1. Смокович М. Юрисдикція адміністративних судів. Теорія і практика судочинства. Юрінком Інтер. 2022. 288с.
2. Тетарчук І. Адміністративне судочинство. Навчальний посібник. ЦУЛ. 2021. 216с.
3. Васильєв С.В. Звернення до суду: алгоритм процесуальних дій (адміністративна юрисдикція). Алерта. 2021. 342с.
4. Адміністративне процесуальне право України : навчально-методичний посібник / І. О. Картузова, Д. А. Козачук, А. Ю. Осадчій, Г. М. Сарыбаєва. Одеса : Фенікс, 2016. 400 с.
5. Адміністративне процесуальне право: навч. посібник / кол. авт. ; за заг. ред. Т. П. Мінки. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 320 с.
6. Адміністративне судочинство : навч. посіб. / І. М. Балакареєва, І. В. Бойко, Я. С. Зелінська та ін. ; за заг. ред. Н. Б. Писаренко. Харків: Право, 2016. 312 с.
7. Адміністративний процес України (у схемах) : навчальний посібник / М. М. Бурбика, М. В. Колеснікова, А. В. Солонар. Суми: Сумський державний університет, 2019. 108 с.
8. Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар / за заг. ред. М.М. Ясинка. Київ: Алерта, 2018. 532 с.

Додаткова

9. Адміністративне судочинство України : підручник / О. М. Пасенюк (кер. авт. кол.), О. Н. Панченко, В. Б. Авер'янов [та ін.]; за заг. ред. О. М. Пасенюка. Київ: Юрінком Інтер, 2009. 672 с.
10. Адміністративне судочинство України: теорія та практика : монографія / Вищ. адмін. суд України ; за заг. ред. О. М. Нечитайла. Київ : Компанія "ВАІТЕ", 2015. 288 с.
11. Зеленов А. С. Обов'язковість судових рішень як принцип адміністративного судочинства. *Вісник Нац. акад. прав. наук України*. 2017. № 3 (90). С. 167–174.
12. Картузова І. О. Поняття, види та наслідки пропущення строків звернення до адміністративного суду. *Юридичний вісник*. 2013. № 1. С. 115–120.
13. Колпаков В., Гордєєв В. Принцип офіційного з'ясування всіх обставин у справі в системі принципів адміністративного судочинства. *Право України*. 2014. № 3. С. 47–55.
14. Константи́й О. В. Проблеми захисту в адміністративному судочинстві суб'єктивних прав, свобод і законних інтересів : монографія. Київ: Істина, 2015. 544 с.
15. Ліпський Д. Касаційне провадження в адміністративному судочинстві: аналіз сучасних наукових досліджень. *Право України*. 2014. № 3. С. 64–74.
16. Перепелюк В. Г. Адміністративне судочинство: проблеми практики / В. Г. Перепелюк. Київ : Конус-Ю, 2007. 272 с.
17. Писаренко Н. Б., Сьоміна В. А. Адміністративно-правові спори (удоконалення порядку вирішення) : монографія / 2-ге вид., зі змін. та допов. Харків: Право, 2012. 136 с.
18. Писаренко Н. Б. Межі судового контролю щодо дискреційних адміністративних актів: практика Європейського суду з прав людини та українські реалії. *Вісник Нац. акад. прав. наук України*. 2017. № 1 (88). С. 109–119.
19. Русанова В. Б. Право на оскарження в суді постанови у справі про адміністративне правопорушення (сутність, гарантії та порядок реалізації) : монографія. Харків : Право, 2016. 148 с.
20. Фулей Т. І. Застосування практики Європейського суду з прав людини в адміністративному судочинстві : наук.-метод. посіб. для суддів / Т. І. Фулей ; ОБСЄ. Координатор проектів в Україні, Верхов. Суд України, Нац. шк. суддів України, Вищ. адмін. суд України. Київ., 2015. 128 с.

Законодавство

21. Конституція України: Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30. – Ст.141.
22. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 р., № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України – 2005 р., № 5, (№№ 35-36, 37). – Ст. 446.
23. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Постанова Верховної Ради Української РСР від 07 грудня 1984 р. (зі змінами та доповненнями, внесеними Законом України № 5518-VI від 06.12.2012 р.) // Відомості Верховної Ради Української РСР – 1984. – додаток до № 51. – ст. 1122.
24. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 07.10.2010 № 794-VII // Урядовий кур'єр від 15.10.2010 - № 192.
25. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – №24. – Ст.170.
26. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV//Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, N 20-21, ст.190.
27. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015, Відомості Верховної Ради України, 2016, № 4.
28. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 р. № 2493-III // Офіційний вісник України. – 13 липня 2001 р. – № 26. – Ст. 1151.
29. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI // Офіційний вісник України. – 2011. – № 27. – Ст. 1123.
30. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - №47. – Ст. 256.
31. Про громадські об'єднання: Закон від 22.03.2012 № 4572-VI// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 1, ст.1.
32. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: постанова КМ України від 10 вересня 2014 року № 442// [Електронний ресурс]: Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua>.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека ім. В. І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Верховна Рада України – <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Президент України – <http://www.president.gov.ua>
4. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>
5. Міністерство юстиції України – <http://www.minjust.gov.ua>
6. EUR-Lex. – <https://eur-lex.europa.eu/content/welcome/about.html>
7. Цифрові юристи. Цифрова освіта. – <https://osvita.diia.gov.ua/courses/digital-lawyers>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття відповідно до розкладу, вчасно і в повному обсязі. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчально-методичною літературою (бібліотечні фонди і Всесвітня мережі). Пропущені лекційні заняття відпрацьовуються (усна співбесіда). Відпрацьовувати практичні заняття і самостійні завдання.
Політика щодо дедлайнів та перекладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час виконання завдань вимагається дотримання правил академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (Теми 1-3)	30
Змістовий модуль 1 (Теми 4-8)	30
Підсумковий контроль (екзамен)	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни